

V Bruseli 5. 12. 2018
C(2018) 8111 final

ODPORÚČANIE KOMISIE

z 5. 12. 2018

o medzinárodnej úlohe eura v oblasti energetiky

{SWD(2018) 483 final}

ODPORÚČANIE KOMISIE

z 5. 12. 2018

o medzinárodnej úlohe eura v oblasti energetiky

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) Euro je stabilná, spoľahlivá a celosvetovo uznaná mena, ktorá sa všeobecne prijíma pri medzinárodných platbách. Približne 36 % hodnoty medzinárodných transakcií sa v roku 2017 fakturovalo alebo uhradilo v eurách. Euro predstavuje asi 20 % medzinárodných rezerv zahraničných centrálnych bánk. Je to viac ako podiel eurozóny na celosvetovom hrubom domácom produkte (HDP).
- (2) Energetické komodity, najmä ropa, sú najviac obchodovanými surovinami v EÚ a po celom svete. Ročné objemy obchodovania na európskych trhoch s energiou presiahli 40 miliárd EUR. Viac ako 90 % agregovaných transakcií spojených s ropou, plynom a inými energetickými komoditami sa uskutočňuje v iných menách ako euro.
- (3) EÚ je najväčším dovozcom energie vo svete, dováža viac ako polovicu energie, ktorú spotrebúva. Európa dováža asi 90 % ropy, ktorú potrebuje, a asi 70 % svojich potrieb plynu.
- (4) V posledných 5 rokoch vonkajší energetický účet EÚ predstavoval v priemere asi 300 miliárd EUR ročne. Prevažná väčšina dlhodobých zmlúv, ktoré sú základom pre dovoz energie EÚ (odhadom 80 – 90 %), nie je uvedená v eurách, zatiaľ čo najväčší podiel dovozu energie EÚ pochádza z Ruska (cca 34 %), Blízkeho východu a Afriky (súhrnne cca 33 %) a Nórska (cca 20 %, rozdelené zhruba na polovicu medzi ropu a plyn; plyn sa dodáva podľa zmlúv denominovaných v eurách).
- (5) Energetické vzťahy medzi členskými štátmi a tretími krajinami často posilňujú medzivládne dohody, z ktorých mnohé súvisia s nákupom ropy a plynu. Tieto dohody stanovujú rámec, politickú podporu a právnu istotu pre európske spoločnosti, ktoré vyjednávajú obchodné zmluvy s dodávateľmi energie v tretích krajinách.
- (6) Členské štáty udržiavajú núdzové zásoby ropy a/alebo ropných výrobkov podľa smernice o zásobách ropy (2009/119/ES). Na splnenie povinnosti udržiavať zásoby sa spoliehajú na ústredné subjekty správy zásob a povinné hospodárske subjekty, ktoré obstarávajú, udržiavajú a predávajú núdzové zásoby ropy a osobitné zásoby.
- (7) Ako referenčná hodnota sa pre dodávky ropy používajú referenčné ceny ropy uvedené agentúrami poskytujúcimi informácie o cenách. Slúžia aj ako základná referencia pre ostatné energetické komodity, ako je zemný plyn, aj ako odvodené finančné nástroje pre ropu alebo ropné výrobky. Aktuálne neexistujú žiadne cenové referenčné hodnoty pre ropu denominované v eurách.
- (8) V Európe sa rozrástol počet plynárenských obchodných uzlov, v ktorých sa obchoduje s plynovými výrobkami denominovanými v eurách. Zatiaľ čo rastie podiel zmlúv, ktorých ceny sú založené na plynových uzloch, počet dodávateľských zmlúv sa úplne alebo čiastočne spolieha na zmluvy indexované na ropu, ktoré nie sú denominované

v eurách. Pokiaľ ide o vyspelé trhy s plynom, obchodované objemy v uzloch sú väčšie ako skutočne spotrebúvané objemy.

- (9) Spoločnosti, ktoré poskytujú finančné služby, zohrávajú významnú úlohu pri poskytovaní prístupu ku kapitálu, poisteniu a nástrojom riadenia rizika pre predkladateľov projektu v rámci celého hodnotového reťazca dodávok energie.
- (10) Posilňovanie medzinárodnej úlohy eura v oblasti obchodovania s energiou a investícií pri zabezpečení všeobecnej hospodárskej efektívnosti pomôže dosiahnuť ciele energetickej politiky EÚ a znížiť riziko prerušenia dodávok energie. Európske podniky budú mať silnejšiu autonómiu, ktorá im umožňuje platiť alebo prijímať platby v rámci svojho medzinárodného obchodovania, a budú sa financovať so zníženým vystavením právnym opatreniam prijatým jurisdikciami tretích krajín.
- (11) Týmto odporúčaním Komisie sa stanovuje neúplné usmernenie na dosiahnutie rozsiahlejšieho využívania eura v odvetví energetiky, pokiaľ ide o špecifické požiadavky stanovené vyššie,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

Rozsiahlejšie využívanie eura v medzinárodných dohodách a nezáväzných nástrojoch súvisiacich s energetikou

1. Členské štáty majú propagovať rozsiahlejšie využívanie eura vo vzťahoch s tretími krajinami v oblasti energetiky vrátane zmlúv v rámci dvojstranných a mnohostranných medzinárodných dohôd alebo nezáväzných nástrojov, ako sú memorandá o porozumení.
2. Komisia vyzýva členské štáty, aby do svojich medzivládnych dohôd s tretími krajinami zahrnuli vzorovú doložku, ktorú pripravila Komisia a ktorá súvisí s využívaním eura ako východiskovej meny.
3. Komisia bude systematicky upriamovať pozornosť členských štátov na využívanie eura ako súčasť stanoviska, ktoré vydáva členským štátom v rámci článku 4 ods. 1 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/684 o ustanovení mechanizmu výmeny informácií, pokiaľ ide o medzivládne dohody a nezáväzné nástroje v oblasti energetiky medzi členskými štátmi a tretími krajinami (rozhodnutie o medzivládnych dohodách). Ak je to možné, členské štáty by mali dodržiavať podobný prístup vzhľadom na nezáväzné nástroje súvisiace s energetikou.

Rozsiahlejšie využívanie eura pri transakciách účastníkov európskeho trhu súvisiacich s energetikou

4. Členské štáty podporia a uľahčia rozsiahlejšie využívanie eura účastníkmi európskeho trhu pri transakciách v oblasti energetiky.
5. Ústredné subjekty správy zásob, ktoré členské štáty zriadili podľa smernice 2009/119/ES, a povinné hospodárske subjekty rozšíria podiel zmlúv založených na eure súvisiacich s obstarávaním, udržiavaním, so správou a s predajom núdzových zásob ropy a osobitných zásob vrátane tých, ktoré súvisia so zásobami, ktoré sa držia na základe bilaterálnych dohôd alebo zmluvných práv na nákup určitých objemov zásob („tickets“).
6. Účastníci európskych trhov s energiou budú viac využívať zmluvy v oblasti energetiky denominované v eurách.
7. Účastníci trhu uľahčia vznik a propagáciu uzlov skvapalneného plynu v EÚ s cenami pre základné a odvodené výrobky denominované v eurách s cieľom podporiť

rozsiahlejšie využívanie cien indexovaných uzlom a v dôsledku toho denomináciu týchto zmlúv v eurách.

8. Agentúry pre oznamovanie cien uľahčia spustenie cenových referenčných hodnôt denominovaných v eurách pre ropu.
9. Komoditná burza uľahčí ďalší rozvoj derivatívnych zmlúv denominovaných v eurách týkajúcich sa ropy a rafinovaných výrobkov.

Rozsiahlejšie využívanie eura pri projektoch a transakciách súvisiacich s energetikou zo strany spoločností, ktoré poskytujú finančné služby

10. Členské štáty a európske spoločnosti, ktoré poskytujú finančné služby, podporia rozsiahlejšie využívanie eura pri projektoch súvisiacich s energetikou a finančných transakciách.

Monitorovanie

11. Členské štáty každoročne oznámia Komisii všetky dostupné podrobné informácie o stave vykonávania tohto odporúčania.

Preskúvanie

12. Komisia preskúma vykonávanie tohto odporúčania tri roky po jeho prijatí a posúdi, či sú potrebné ďalšie opatrenia, pričom zohľadní informácie, ktoré predložili členské štáty.

Adresáti

13. Toto odporúčanie je určené členským štátom, ústredným subjektom správy zásob, ktoré členské štáty zriadili podľa smernice 2009/119/ES, a povinným hospodárskym subjektom, účastníkom európskych trhov s energiou, agentúram pre oznamovanie cien, komoditným burzám a európskym spoločnostiam, ktoré poskytujú finančné služby.

V Bruseli 5. 12. 2018

*Za Komisiu
Valdis DOMBROVSKIS
podpredseda*